

Geschiedenis:

De conservatieve omwenteling

Samenvatting BRD, 1982-1989

Begin jaren tachtig werd er veel en vooral heftig gedebatteerd over allerlei maatschappelijke thema's. Demonstraties tegen het NAVO-dubbelbesluit, in de jaren 1980-1983, trokken steeds honderdduizenden mensen. De heftige strijd binnen de SPD over het NAVO-dubbelbesluit en over het te voeren economische beleid stond symbool voor de politieke tegenstellingen die zich in de Duitse samenleving als geheel aftekenden.

Niet alleen in Duitsland, ook in andere landen was de politiek gepolariseerd. In 1979 was de conservatieve Margaret Thatcher premier van Groot-Brittannië geworden en in 1981 werd Ronald Reagan president van de Verenigde Staten. Helmut Kohl, de conservatieve lijsttrekker van de CDU/CSU, kondigde tijdens de verkiezingen van 1980 aan dat het tijd was voor een geestelijk-morele ommekeer, een *Wende*. Hij verweet Schmidt een knieval te maken voor de (progressieve) tijdgeest terwijl het kabinet volgens hem juist politiek en moreel leiding moest geven.

Helmut Kohl was al zes jaar oppositieleider voordat hij in 1982 de kans kreeg om te regeren. Hij was een typische partijpoliticus, die in de deelstaat Rijnland-Palts carrière had gemaakt. In 1973 werd hij voorzitter van de CDU. Zijn grote voorbeeld was Konrad Adenauer.

Het is de vraag of zijn aangekondigde *Wende* heeft plaatsgevonden. Het bleek niet gemakkelijk om de overheid te hervormen. Wel wist hij een cultuuromslag in de geschiedenispolitiek teweeg te brengen. Hij had heel nadrukkelijk aandacht voor de zwarte bladzijden, maar hij wilde ook een positief beeld van Duitslands geschiedenis voor het voetlicht brengen. Enerzijds zou 's lands verleden worden ingepast in de Westerse beschavingsgeschiedenis, anderzijds moest er aandacht komen voor alle slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog, ook de Duitse.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/naslagwerk/110/de-conservatieve-omwenteling>